

Alderen. Det er en Lov af overordentlig tvivlsomt Værd. Jeg skal slet ikke indlade mig paa en Bedømmelse af den, men jeg skal kun gjenkalde i Erindringen, at der sjelden er Nogen, der interesserer sig for Skolevæsenet, som optræder offentlig og udtaler sig angaaende de omhandlede Forhold, uden at bringe i Erindring de mange Ulemper, der flyde af denne Lov. Kjøbenhavn har heller ikke været uberørt af den, Kjøbenhavn har i 1½ Aar fra Lovens Udkomme til den 4de December 1856 benyttet den uden egentlig at vide, hvorledes den skulde benyttes. Den ene Skole har benyttet den paa den ene Maade og den anden paa den anden Maade, indtil der ved en kongelig Resolution af 4de December 1856 sattes Regler derfor. Men troer man da, at denne Sag er afgjort ved disse Regler? Det er den sandelig ikke, thi det er langt vanskeliggere i Kjøbenhavn at overholde slige Regler, end det er paa noget andet Sted. I Kjøbenhavn har nemlig hver Skoleinspecteur et overordentlig stort Antal Børn at have Tilsyn med; det er altsaa ikke muligt for den overordnede Bestyrer at see daglig ind til dem, og Classerne ere saa overfyldte, at man er nødt til at rykke Børnene op i høiere Classer, for at faae Plads til de nye Tilkommende. Det er en Selvfølge, at under saadanne Omstændigheder skeer Dyrkingen meget hyppig mere af Hensyn til den Alder, vedkommende Børn have naaet, end til den Kundskabsmasse, som de have erhvervet i den Tid, de have gaaet i Skole. Man sees altsaa, hvor let det er at komme dertil, at Børn allerede i 13 Aars Alderen ere oprykkede i øverste Klasse, uden i nogen som helst Henseende at være i Besiddelse af det Maal af Kundskab, som var Betingelsen for deres Udskrivning af Skolen i det 13de Aar, og jeg troer — idetmindste forholder det sig saaledes, efter hvad jeg i denne Sag har hørt; jeg har naturligvis ikke kunnet detaillere undersøge det — at der her i Kjøbenhavn har vist sig langt flere Ulemper af denne Lov, end der har kunnet vise sig paa noget andet Sted, hvor Forholdene ere meget smaa, og hvor Tilsynsmanden langt lettere har kunnet bedømme, om det Rigtige skeer eller

ikke. Jeg skal dernæst bringe i Erindring, at der er en kongelig Resolution af 4de November 1859, hvorefter det er Kjøbenhavns Commune tilladt at anvende Lærere i stort Omfang. Dette er Noget, som der ikke kan siges Noget imod, uden forsaavidt som det er Noget, der ikke er vedtaget af den lovgivende Magt. Den lovgivende Magt har vedtaget Saadant med Hensyn til Almueskolerne paa Landet, og det er ganske vist en rigtig Tanke at drage disse Kræfter ind, men det er ikke nogen rigtig Tanke at drage dem ind i et saadant Omfang, ucontrolleret af den lovgivende Magt, som det er sleet her i Kjøbenhavn, og det havde været naturligt, om man i de 9 Aar, der ere forløbne, siden denne Resolution udkom, havde søgt at faae den lovgivende Magt til at begrænse og bestemme dette Forhold noget nærmere. Fremdeles skal jeg bringe i Erindring den Magt, der ligger i Forholdenes egen Udvikling. Forholdenes egen Udvikling fra 1840 til 1868 kan ikke Andet end have bragt det dertil, at Meget maa trænge til Forandring; det stedsf stigende Børneantal vilde jo alene være nok til at fordre den højeste Grad af Opmærksomhed henvendt paa Kjøbenhavns Skolevæsen; thi saaledes som Forholdene nu ere, troer jeg, at enhver Inspecteur har fra 1000 til 1600 Børn at kontrollere. I Anordning af 20de Mai 1844 fastsattes det, at der skal være i det Høieste 100 Børn i de indbyrdes Undervisnings-Classer, og det siges desuden, at det skal være Lærerne tilladt at drage Hjælp til fra de høiere Classer. I de andre Classer er Antallet af Børn fastsat til høist 35 i hver. I den Henseende er der nu sleet væsentlige Forandringer; Indbyrdesundervisnings-Classerne ere hoveede, og hvad man end vil sige om denne Institution, om denne sære Maade at undervise paa, er det dog ganske vist, at den havde den Fordeel, at den bedre end nogen anden var skiftet til at beskæftige et stort Antal Børn. Men denne Undervisningsmaade er nu hævet og Hjælpen fra de høiere Classer har man ikke fundet det tilraadeligt at bruge; ikke destomindre gaaer Elementairclassernes Elevantal ikke saa sjældent op til 100 Elever, og der er